
Protokoll

Regionstyrelsen

10 juni 2026

Regionstyrelsens protokoll

Plats och tid	Bornholm, Rådhuset Visborg, 10 juni 2026, klockan 09.00–11.40
Beslutande	Meit Fohlin (S), ordförande Rolf Öström (M), 1:e vice ordförande Thomas Karlström (S) Jenny Larsson (S) Håkan Ericsson (S), tjug ersättare Greger Eneqvist (S), tjug ersättare Sara Unger (M), ej § 254-257 Mariette Nicander (M) Eva Ahlin (C), ej § 266 Fredrik Gradelius (C) Bibbi Olsson (C), tjug ersättare Johan Asplund (--), ej § 258 Saga Carlgren (V) Maya Arfvidson (MP) Lars Engelbrektsson (SD)
Ersättare	Katrina Ansarfwe (S), ej § 254-257, tjug 258, 266 Lena Broén (S) Caroline Kalass (S) Mårten Silvén (M), tjug § 254-257 Jörgen Benzler (V) Micke Seid (MP) Per Arne Vretling (SD)
Övriga	Stefan Hollmark, regiondirektör, RSF Cajsa Örndén, stadssekreterare, RSF Petra Jonsson, pressekreterare, RSF Malin Dowglass, stadssekreterare, RSF Klas Nilsson, stadssekreterare, RSF Anna Malm, kanslichef, RSF Marlene Bernfalk Karlsson, tf administrativ direktör, RSF Lise Langseth, förvaltningsdirektör, TSF, § 249 Patrik Johansson, enhetschef, TSF, § 249 Nathalie Ahlstedt Mantel, utvecklingsledare, TSF, § 249 Jonas Nilsson, ekostrateg, RSF, § 249 Stefan Persson, regional utvecklingsdirektör, RSF, § 258 Helena Andersson, ekostrateg, RSF, § 258 Lars Thomsson, strateg, RSF, § 258 Emma Norrby, verksamhetsutvecklare, HSF, § 276

Datum för justering	17 juni 2026
Paragrafer	§ 249–278, varav § 257 och 259–260 justerades omedelbart Paragraferna behandlades i följande ordning: § 249, 258, 250-257, 259-275, 277, 276, 278
Underskrifter	Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför signaturer. Sekreterare Cajsa Örndén Ordförande Meit Fohlin Justerare Lars Engelbrektsson

ANSLAG/BEVIS	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Organ	Regionstyrelsen
Sammanträdesdag	2026-06-10
Protokollet anslås	2026-06-18
Anslaget tas ned	2026-07-10
Protokollets förvaringsplats	Regionstyrelseförvaltningen

Register

RS § 249	Vattensommar 2026	7
RS § 250	Månadsrapport april 2026 - regionstyrelseförvaltningen	8
RS § 251	Månadsrapport april 2026 - Region Gotland	9
RS § 252	Stiftelsernas årsredovisningar 2025	11
RS § 253	Investeringsuppföljning 2026	13
RS § 254	Ändring Bolagsordningar	14
RS § 255	Bildandet av projektbolag inom Gotlandshem samt information om Byggmästarsmitta	16
RS § 256	Standardstyrelser för projektbolag	19
RS § 257	Finansiering från Europeiska Investeringsbanken	21
RS § 258	Energiön Gotland - Färdplan för energiomställning	24
RS § 259	Avgränsningssamråd SMA Svenska Mineral AB:s ansökan om nytt brytningstillstånd på fastigheten Bunge Stucks 1:368	26
RS § 260	Regeringsbeslut - Uppdrag att föreslå åtgärder som kan ingå i Sveriges nationella och regionala partnerskapsplan för perioden 2028-2034	31
RS § 261	Beslut om deltagande i internationella möten 2026	34
RS § 262	Vattensmart besöksnäring – Ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder	35
RS § 263	Vattenförsörjning Gotland – Ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder	37
RS § 264	Handlingsplan för EU-deklarationen Jämställdhet mellan kvinnor och män CEMR	39
RS § 265	Uppdrag. Markanvisning av fastigheten Vänzburg hamn Gotland Hamra Storms 2:4	41
RS § 266	Förstudie Järn AB Södertorg Visby Kastanjen 9 m.fl.	44
RS § 267	Uppföljning markgenomförandeavtal Kolgården	47
RS § 268	Uppdrag. Riktlinje för resor i tjänsten eller på uppdrag	49
RS § 269	Riktlinje för arbetet mot kränkande särbehandlingar, trakasserier och repressalier	51
RS § 270	Uppdrag. Återrapportering av räddningstjänstens arbetsmiljöarbete	52
RS § 271	Revidering av klassificeringsstruktur och informationshanteringsplan för Region Gotland	54
RS § 272	Uppföljning uppdrag regionstyrelseförvaltningen	56

RS § 273	Avsigelser och fyllnadsval	57
RS § 274	Anmälan av delegationsbeslut	58
RS § 275	Information. Vissa inkomna handlingar	59
RS § 276	Återrapport. Färdplan God och Nära vård	60
RS § 277	Regiondirektörens information	64
RS § 278	Övriga frågor	65

RS § 249

Vattensommar 2026

Sammanfattning

Nathalie Ahlstedt Mantel, utvecklingsledare, Patrik Johansson, enhetschef och Lise Langseth, teknik- och samhällsbyggnadsdirektör, teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen informerar regionstyrelsen om aktuell vattensituationen inför sommaren 2026.

RS § 250

Månadsrapport april 2026 - regionstyrelseförvaltningen

Ärendenummer: RS 2026/15

Paragraf föregående instans: AU § 131

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelseförvaltningens månadsrapport för april 2026 godkänns.

Sammanfattning

Förvaltningens årsprognos uppgår till 2,4 mnkr, vilket motsvarar prognosen för delår 1. Investeringar beräknas ske senare än planerat, vilket innebär att kapitalkostnaderna förväntas ge ett överskott. Vidare prognostiseras ett överskott på personalsidan inom flera verksamheter, bland annat på grund av vakanser. Till detta tillkommer ett överskott för måltidsverksamheten, främst kopplat till livsmedelsbudgeten. Inom avdelningen beredskap och säkerhet kvarstår de utmaningar som räddningstjänsten haft under fler år om att få en budget i balans.

Avdelningarna upplever en hög arbetsintensitet och ökade behov av förvaltningens tjänster, vilket gör en hållbar arbetsmiljö och rätt resurstilldelning avgörande. Antalet årsarbetare har den senaste 12 månaders perioden ökat något, varav visstidsanställningar ökat något mer än tillsvidareanställda som bara ökat marginellt. Detta beror på flera faktorer, bland annat föräldraledigheter, sjukfrånvaro, ökad projektverksamhet och ny verksamhet.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Månadsrapport april 2026 - regionstyrelseförvaltningen

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-08

Skickas till

RS 2026/10

RS § 251

Månadsrapport april 2026 - Region Gotland

Ärendenummer: RS 2026/10

Paragraf föregående instans: AU § 132

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Månadsrapport april 2026 för Region Gotland godkänns.
- De nämnder som prognostiserar underskott ska vidta åtgärder för att nå en budget i balans.

Sammanfattning

Månadsrapporten för april är den andra uppföljningsrapporten för året. Månadsrapporten är inte lika omfattande som delårsrapporterna och är i huvudsak inriktad på ekonomi.

Region Gotlands resultat för helåret prognostiseras till -63 miljoner kronor (mnkr), det är 19 mnkr sämre än i delårsrapport 1 då årsprognosen var -44 mnkr. Förändringen beror i huvudsak på att skatteintäkterna enligt den senaste skatteprognosen från SKR i april blir väsentligt lägre än vad föregående prognos visade. Nämndernas sammanlagda årsprognos visar på en budgetavvikelse på -101 mnkr, det är 1 mnkr bättre än i delårsrapport 1. Fem nämnder prognostiserar underskott för helåret. Hälso- och sjukvårdsnämnden har det största underskottet på -50 mnkr. Stora underskott finns även i tekniska nämnden (-43 mnkr), barn och utbildningsnämnden (-18 mnkr), socialnämnden (-5 mnkr) och miljö- och byggnämnden (-5 mnkr).

Nämndernas budgetavvikelse i perioden är -17 mnkr (-3 mnkr, delår 1). Fem av sju nämnder har negativ budgetavvikelse i perioden; hälso- och sjukvårdsnämnden (-26 mnkr), tekniska nämnden (-16 mnkr), barn och utbildningsnämnden (-8 mnkr), socialnämnden (-7 mnkr).

Det ackumulerade sjuktalet för perioden januari-mars 2026 uppgår till 6,8 %. Jämfört med samma period föregående år, ses en minskning av sjuktalet med 0,2 %. Antal anställda har ökat med 37 personer jämfört med samma period (mars) 2025 och uppgår nu till 6 972 personer. I jämförelse med årsskiftet har antal anställda ökat med 118 personer.

Bedömning

Årsprognosen har försämrats med ytterligare -19 mnkr i aprilrapporten jämfört med delårsrapport 1 och visar ett negativt resultat på -63 mnkr.

Den negativa avvikelsen beror främst på att skatteprognosen för april försämrats med 62 mnkr 2026. Förändringen beror i huvudsak på att skatteintäkterna enligt den senaste skatteprognosen från SKR i april blir väsentligt lägre än vad föregående prognos från februari visade. Nämnderna

prognostiserar fortsatt en stor negativ budgetavvikelse på -101 mnkr för 2026. I delårsrapport 1 rapporterade alla nämnder att åtgärder pågår för att minska kostnaderna och/eller höja intäkterna. Trots detta är prognosen fortsatt negativ vilket innebär att det krävs ett fortsatt arbete med att se över utbud och effektiviseringar i samtliga verksamheter.

Den upprättade prognosen tar inte hänsyn till de ekonomiska effekterna av försäljningen av dotterbolaget GEAB eftersom beslutet i regionfullmäktige inte vunnit laga kraft vid upprättandet av rapporten. Ingen ny prognos för balanskravsresultatet har gjorts i den här rapporten. I delårsrapport 1 beräknades balanskravsresultatet till -61 mnkr. Resultatet är betydligt lägre än det finansiella målet om att årets resultat ska uppgå till minst 2 procent av skatteintäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag (RF 2023-11-20, § 202). Det innebär ett positivt resultat på cirka 150 mnkr.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Månadsrapport april 2026 2026-06-15

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-19

Skickas till

Samtliga nämnder

RS § 252 Stiftelsernas årsredovisningar 2025

Ärendenummer: RS 2026/129

Paragraf föregående instans: AU § 133

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen godkänner upprättade årsredovisningar för räkenskapsåret 2025 avseende samtliga stiftelser med anknuten förvaltning.
- Regionstyrelsen utser regionstyrelsens ordförande Meit Fohlin att underteckna respektive stiftelses årsredovisning.

Sammanfattning

Regionstyrelsens förvaltning har upprättat årsredovisningar för 2025 för samtliga stiftelser som har så kallad anknuten förvaltning.

Sammanlagt omfattar den anknutna förvaltningen 11 donationsstiftelser, enligt nedan:

- Gotlands kommuns sociala samstiftelse
- Elsa Berglunds stiftelse
- Nanny och Dika Åkermans stiftelse
- Samstiftelsen för sjukvård
- Stiftelsen för Tullförvaltare Rudolf Odins fond
- Stiftelsen för Victor och Therese Gyllenhammars premiefond
- Stiftelsen för Alma Bobergs premiefond
- Samstiftelsen för premier till elever vid Gotlands grundskolor
- Stiftelsen för Katarina och Ann-Marie Mårtenssons minnesfond
- Stiftelsen för konsul Otto Åkermans hem
- Hjalmar Westergård Roos stiftelse

När en stiftelse har så kallad anknuten förvaltning är utgångspunkten att det högsta beslutande organet för förvaltningen i princip ska besluta om årsredovisningen och att samtliga ledamöter i detta organ ska underteckna årsredovisningen. Det högsta beslutande organet i detta fall är regionstyrelsen. Om förvaltaren har ett stort antal stiftelser kan andra rutiner behövas. I sådana fall godtar länsstyrelsen att det högsta beslutande organet för stiftelserna i protokoll godkänner årsredovisningarna för de förvaltade stiftelserna samt att ett särskilt uppdrag lämnas åt viss person att underteckna respektive stiftelses årsredovisning.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att regionstyrelsens ordförande utses att underteckna årsredovisningarna för samtliga förvaltade stiftelser.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Årsredovisning 2025 för stiftelserna
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-06

RS § 253 Investeringsuppföljning 2026

Ärendenummer: RS 2026/92

Regionstyrelsens beslut

- Information tas emot.

Sammanfattning

För att underlätta för regionstyrelsen i sin uppsikt över förvaltningar och bolag inom Region Gotland, ska regionstyrelsen vid varje regionstyrelsesammanträde få en rapport som redogör för framdriften av Region Gotlands största investeringsprojekt. Rapporteringen avser de investeringsprojekt som har en totalbudget som överstiger 20 miljoner kronor. För närvarande är det tekniska nämnden som ansvarar för samtliga projekt med budget som överstiger det beloppet.

Projekten följs ur tre olika perspektiv – tid, kvalitet och ekonomi. De tre perspektiven bedöms utifrån färgerna grönt, gult och rött. Grönt betyder att det inte finns några avvikelser jämfört mot vad som planerats. Gult betyder att det finns mindre avvikelser och rött betyder att det finns stora avvikelser. Rapporteringen avser status per den 8 maj 2026 och den visar att det är två projekt som rapporteras som röda.

Projektet Kopparsviksbron är rött eftersom slutbesiktning nummer två inte godkändes. Relationen med entreprenören är ansträngd och tvisten hanteras just nu mellan parterna via advokater. Miljö- och byggnämnden har meddelat ett interimistiskt slutbesked för bron. Kopparsviksbron togs i bruk till första besöket den 1 april, men för tillfället är bron stängd för allmänheten till dess att pågående åtgärder slutförts. Återställningen av Kopparsviksvägen pågår och utförs av ramavtalsentreprenör.

Projektet Klintehamn ARV (avloppsreningsverk) ny intagsledning är rött eftersom budgeten är lägre jämfört de anbud som inkommit för projektet. Anbudsöppning var 4 maj 2026 och tilldelning pågår.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-06-03
Presentation: Projektstatus 2026-05-08

RS § 254 Ändring Bolagsordningar

Ärendenummer: RS 2026/1153

Paragraf föregående instans: AU § 127

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Namnbyte på Wisby Strand Congress & Event Gotland AB till Gotlands Kongresshall AB godkänns.
- Föreslagna ändringar för följande bolagsordningar godkänns:
 1. Gotlandshem AB
 2. Gotlandshem Projekt AB
 3. Gotlandshem Boendeservice AB
 4. Gotlandshem Energi AB
 5. Gotlandshem Fastighetservice AB
 6. Gotlandshem Fastighetsutveckling AB
 7. Gotlandshem Othem Ejdern 4 AB
 8. Gotlands Kongresshall AB

Jäv

Sara Unger (M) och Katrina Ansarfwe (S) anmäler jäv och deltar inte i behandlingen av ärendet.

Sammanfattning

Wisby Strand Congress & Event Gotland AB:s styrelse har föreslagit en namnändring på Wisby Strand Congress & Event Gotland AB till Gotlands Kongress AB.

Bakgrund till förslaget namnbyte är att fastighetsbolaget idag förväxlas med hyresgästen NT Management. NT Management använder sig av namnet Wisby Strand i sin kommunikation och marknadsföring och detta har lett till felaktigheter i hantering och handläggning, exempelvis genom förvirring i ansvarsfrågan, kontakt med kontrollerande myndigheter och leverantörer, fakturahantering och användaruppgifter. Ansvarsfrågan har blandats ihop i olika ärenden vilket i sin tur lett till bristande kontrollåtgärder.

Fastighetsbolaget avser som en följd av detta och namnbytet att framgent ta bort kontaktuppgifter etc. som innehåller Wisby Strand. Notera att anläggningen även fortsättningsvis kommer att heta Wisby Strand och att NT Management säljer evenemang till anläggningen varför det är av betydelse att NT Management även framgent kan använda namnet i sin kommunikation.

Varumärket Wisby Strand, inklusive domänen, kommer även fortsatt att ägas av fastighetsbolaget.

I arbetet med bolagskoncernen pågår ett arbete med syfte att strukturera, förtydliga och förenkla. Som en del i detta är ambitionen att harmonisera alla bolagsordningar så att de följer samma mall. Vid regionfullmäktige den

22 september respektive 10 december 2025 antogs tidigare versioner av samtliga åtta bifogade bolagsordningar. Efter att dessa antagits skickades de in till bolagsverket som återkopplade med ett par kommentarer som gör att de, efter justeringar, ånyo behöver hanteras av regionfullmäktige.

1. I tidigare bolagsordningar står det att bolagen har sitt säte i Gotlands län, detta ska således ersättas med Gotlands kommun.
2. I tidigare bolagsordningar står det att kallelse till bolagsstämma ska ske digitalt, detta måste kompletteras med ”per e-post”.

Utöver detta har bland annat ett sidhuvud lagts till i samtliga bolagsordningar där bland annat beslutsdatum framgår, dessutom har antalet suppleanter justerats i styrelserna från sju till tre i syfte att bilda styrelser med ett för ändamålet bedömt rimligare antal ledamöter i relation till uppdragens storlek, kostnad och tillgång till förtroendevalda ledamöter.

För Gotlandshem Fastighetsutveckling AB har även ändamålet justerats.

Samtliga justeringar framgår i bilagda förslag till bolagsordningar.

Ärendets behandling under mötet

Sara Unger (M) och Katrina Ansarfwe (S) anmäler jäv och deltar inte i behandlingen av ärendet.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Protokollsanteckning anmäls av Saga Carlgren (V):

Vänsterpartiet har motsatt sig koncernbildning inom Gotlandshem bland annat på grund av risken för ökad administration. Detta ärende är ett exempel som styrker det synsättet.

Beslutsunderlag

Styrelsemöte Wisby Strand protokoll 2026-04-08, § 27

Protokoll Wisby Strand Bolagsstämma 2026-05-08, § 15

Bolagsordningarna för samtliga åtta (8) bolag som omfattas av ärendet

Organisationsskiss

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-11

Skickas till

Gotlandshem AB

RS § 255

Bildandet av projektbolag inom Gotlandshem samt information om Byggmästarsmitta

Ärendenummer: RS 2026/1154

Paragraf föregående instans: AU § 128

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

Med bifall till Gotlandshem AB:s hemställan beslutas följande:

1. Gotlandshem AB ska bilda ett helägt dotterbolag med namnet Gotlandshem Projekt 2 AB med föremål att äga och förvalta bolag.
2. Gotlandshem Projekt 2 AB ska i sin tur bilda tre helägda dotterbolag.
 - Gotlandshem Gläntan AB
 - Gotlandshem Kalkporten 3 AB
 - Gotlandshem Kalkporten 4 AB
3. Bolagsordning fastställs enligt regionstyrelsens förslag för respektive
 - Gotlandshem Projekt 2 AB
 - Gotlandshem Gläntan AB
 - Gotlandshem Kalkporten 3 AB
 - Gotlandshem Kalkporten 4 AB
4. Regionfullmäktige utser Joakim Martell som ordförande, Kristina Olsson som vice ordförande och Patrik Dahlsten som styrelseledamot i styrelserna för
 - Gotlandshem Projekt 2 AB
 - Gotlandshem Gläntan AB
 - Gotlandshem Kalkporten 3 AB
 - Gotlandshem Kalkporten 4 AB
5. Som lekmannarevisor utses N.N. i
 - Gotlandshem Projekt 2 AB
 - Gotlandshem Gläntan AB
 - Gotlandshem Kalkporten 3 AB
 - Gotlandshem Kalkporten 4 AB
6. Som stämmoombud för Gotlandshem Projekt 2 AB, Gotlandshem Gläntan AB, Gotlandshem Kalkporten 3 AB och Gotlandshem Kalkporten 4 AB utses Mats Ågren.

7. Regionfullmäktige uppdrar åt Gotlandshem AB att snarast kalla till bolagstämma för att fastställa ovanstående bolagsordningar och registrera dem samt i övrigt vidta nödvändiga verkställighetsåtgärder.

Jäv

Sara Unger (M) och Katrina Ansarfwe (S) anmäler jäv och deltar inte i behandlingen av ärendet.

Sammanfattning

Som en del i arbetet med Gotlandshems bolagsstruktur avser Gotlandshem att bilda ett antal projektbolag. Syftet med att förlägga verksamheten i olika bolag är att det finns behov av att särskilja projektens ekonomiska, juridiska och operativa risker från Gotlandshems befintliga fastighetsbestånd.

Projektbolagen har till syfte att äga, förvärva, förvalta, förädla och försälja fastigheter och tomträtter med bostadslägenheter och därtill tillhörande kollektiva anordningar såsom garage, lekparker, värmecentraler etc. Förslaget på bolagsstruktur kommer som en rekommendation från konsultbolaget PwC.

Projektbolagen föreslås organisatorisk ligga som dotterbolag till Gotlandshem Projekt 2 AB som i sin tur är ett helägt dotterbolag till Gotlandshem AB. Även bildandet av Gotlandshem Projekt 2 AB omfattas av detta ärende.

Inget av bolagen kommer att ha anställd personal.

Ett centralt motiv för denna organisatoriska struktur är att undvika så kallad byggmästarsmitta. Byggmästarsmitta uppstår när ett bolag som både långsiktigt förvaltar fastigheter och bedriver bygg- eller projektutveckling riskerar att skattemässigt klassificeras som byggmästare (bedriva byggnadsrörelse). Detta kan innebära att fastigheter som annars skulle utgöra kapitaltillgångar i stället behandlas som lager, vilket medför förändrad beskattning, bland annat genom att värdeförändringar beskattas löpande och att möjligheten till skattefri paketering begränsas. Risker är särskilt relevant för fastighetsägare med återkommande utvecklingsprojekt. Om Gotlandshem AB skattemässigt skulle klassificeras som byggmästare skulle merkostnaderna skattemässigt vara omfattande.

Genom att bedriva projektverksamhet i separata dotterbolag kan denna risk i viss mån avgränsas, vilket bidrar till att skydda den långsiktiga förvaltningsverksamheten och dess skattemässiga behandling.

Den föreslagna bolagsstrukturen bedöms vara förenlig med ägardirektiv, god bolagsstyrning och Region Gotlands intresse av långsiktig stabilitet och riskkontroll.

I den föreslagna bolagsordningen för Gotlandshem Projekt 2 AB, och för de tre projektbolagen, framgår att styrelsen ska bestå av minst två och högst tre ledamöter samt högst en suppleant, dock minst tre personer totalt. Styrelsen

ska beslutas av regionfullmäktige Gotland som även beslutar om ordförande och vice ordförande. Motsvarande paragraf återfinns i den redan antagna bolagsordningen för systerbolaget Gotlandshem Projekt AB.

Gotlandshems styrelse föreslår att Kristina Olsson, Joakim Martell och Patrik Dahlsten skulle utgöra styrelse för samtliga av de föreslagna nybildade bolagen samt att Mats Ågren skulle bli ägarens ombud. Kristina Olsson är idag vice ordförande för Gotlandshems styrelse och samtliga dittillhörande dotterbolag undantaget Gotland Energi AB där hon är suppleant. Joakim Martell är idag VD för Gotlandshem AB samt styrelseordförande för samtliga dittillhörande dotterbolag. Patrik Dahlsten är idag ekonomichef för samtliga bolag inom Gotlandshemskoncernen samt styrelseledamot för samtliga dithörande dotterbolag undantaget Gotlandshem Energi AB där han är suppleant.

Ärendets behandling under mötet

Sara Unger (M) och Katrina Ansarfwe (S) anmäler jäv och deltar inte i behandlingen av ärendet.

Saga Carlgren (V) yrkar avslag till Gotlandshem AB:s hemställan.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och Saga Carlgrens yrkande och finner att arbetsutskottets förslag vinner bifall.

Protokollsanteckning anmäls av Saga Carlgren (V):

Vänsterpartiet yrkar avslag på Gotlandshems hemställan med motiveringen att bolagsbildningarna som här föreslås i första hand syftar till att underlätta försäljningar av hyresfastigheter. I detta fall gällande kommande nyproduktion. Vänsterpartiet motsätter sig att allmännyttan säljer sina bostadsfastigheter i någon betydande omfattning. Försäljningar ska endast ske i undantagsfall. Att då redan innan fastigheterna är byggda förbereda för framtida försäljning ligger inte i gotlänningarnas intresse.

Beslutsunderlag

Styrelsen i Gotlandshem AB:s beslut 2026-05-13, § 60

Gotlandshem AB:s hemställan gällande bildande av dotterbolag Gotlandshem Projekt 2 AB med dotterbolag

Organisationsskiss

Föreslagna bolagsordningar för:

- Gotlandshem Projekt 2 AB
- Gotlandshem Gläntan AB
- Gotlandshem Kalkporten 3 AB
- Gotlandshem Kalkporten 4 AB

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-11

Skickas till

Gotlandshem AB

RS § 256 Standardstyrelser för projektbolag

Ärendenummer: RS 2026/853

Paragraf föregående instans: AU § 129

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Gotlandshem AB:s hemställan avslås.

Regionstyrelsens beslut

- Regiondirektören ges i uppdrag att utreda och föreslå en tydligare organisering av och kravställning på beredningen av val av ledamöter i regionens organ och bolag. I uppdraget bör även ingå överväganden om det kan vara lämpligt med en samlad fullmäktigeberedning för val och för förtroendevaldas villkor.

Jäv

Sara Unger (M) och Katrina Ansarfwe (S) anmäler jäv och deltar inte i behandlingen av ärendet.

Sammanfattning

Av 10 kap. 3 § 5. kommunallagen (KL) framgår att om en region lämnar över skötseln av en kommunal angelägenhet till ett helägt kommunalt bolag, ska fullmäktige utse samtliga styrelseledamöter.

Enligt 33 § arbetsordningen för regionfullmäktige får styrelsen i ett sådant företag som avses i 10 kap. 2–6 §§ KL väcka ärenden i fullmäktige i sådana ärenden som företaget är skyldigt att se till att fullmäktige får ta ställning till.

Styrelsen för Gotlandshem AB har hos regionfullmäktige hemställt om att tillsätta en standardstyrelse för bolag direkt eller indirekt ägda av Gotlandshem som enligt ägardirektiv får bildas utan beslut från regionfullmäktige, att standardstyrelsen består av Gotlandshem ABs vice styrelseordförande, Gotlandshems VD och CFO, att Gotlandshems VD utses till styrelseordförande och Gotlandshems vice styrelseordförande utses till vice styrelseordförande och att för samma bolag utse Gotlandshems styrelseordförande till ägarens ombud.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det är av principiellt intresse att strikt följa lagens krav på att det är fullmäktige som ska utse styrelseledamot i varje enskilt fall, även om det kan anföras praktiska skäl för en annan ordning. Med detta sagt kan ändå Gotlandshems hemställan såvitt avser rollerna anses ha ett vägledande värde och visa på ett behov om att valberedningsarbetet kan förtydligas. Likaså kan beredningen av ärenden om ersättningar och andra förmåner till de valda behöva förtydligas. Regiondirektören bör därför ges ett uppdrag i den andan.

Ärendets behandling under mötet

Sara Unger (M) och Katrina Ansarfwe (S) anmäler jäv och deltar inte i behandlingen av ärendet.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionfullmäktige 2025-12-10, § 214

Styrelsen i Gotlandshem AB:s beslut 2026-04-07, § 32

Gotlandshem AB:s hemställan om standardstyrelser Gotlandshemskoncernen
2026-04-09

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-08

Skickas till

Gotlandshem AB

RS § 257 Finansiering från Europeiska Investeringsbanken

Ärendenummer: RS 2025/2339

Paragraf föregående instans: AU § 130

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att regiondirektören och ekonomidirektören var för sig ges behörighet att för Region Gotlands räkning förhandla och vidta nödvändiga åtgärder för att teckna finansiellt ramavtal i enlighet med vad som anges i tjänsteskrivelsen, och att underteckna alla erforderliga handlingar i samband med detta. Avtal ska kontrasigneras av regionstyrelsens ordförande.
- Regionstyrelsen beslutar även om att delegationsordningen ska kompletteras med beslut i fråga om vidareutlåning till helägt aktiebolag på sätt som framgår av tjänsteskrivelsen.

Paragrafen justeras omedelbart.

Jäv

Sara Unger (M) och Katrina Ansarfwe (S) anmäler jäv och deltar inte i behandlingen av ärendet.

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade den 16 februari 2026 § 9 följande: ”Region Gotland ansöker om lån från Europeiska Investeringsbanken, EIB. Region Gotland vidareutlånar lån från EIB till AB Gotlandshem förutsatt att Region Gotlands låneansökan beviljats. Låneramen för upptagande av nya långfristiga lån 2026 utökas från 400 miljoner kronor till 2 750 miljoner kronor. Skuldförbindelse med lånevillkor för lån till AB Gotlandshem ska upprättas. Lånevillkoren ska i huvudsak motsvara villkoren för EIB-lånet. Marknadsmässig ränta ska tas ut. Region Gotlands finansiella mål om låneskuld ska inte omfatta lån som vidareutlånas till belägda dotterbolag. Vid ett beviljat EU-bidrag för investeringsprojekten ska bidraget vidareförmedlas till AB Gotlandshem. AB Gotlandshem ska administrera återrapportering och uppföljning av de aktuella projekten så att de uppfyller kraven från EIB och EU.”

Regionfullmäktigs behandling av ärendet omfattade inte de närmare affärsmässiga villkoren för lånen. Det är således inte en fråga om ren verkställighet för regionstyrelsen att ingå nödvändiga avtal. Det krävs delegation, om inte regionstyrelsen i sin helhet ska besluta.

Av de standardvillkor som EIB presenterat gäller först att ett finansiellt ramavtal ingås. Under det ramavtalet görs sedan upplåningen i ett antal uttag. För att upplåning ska få ske kräver EIB vid första uttaget att ett rättsutlåtande avges (legal opinion). Vad detta utlåtande ska innehålla och bekräfta förslås av

EIB vara en del av ramavtalet ("Agreed form"). Utan ett sådant utlåtande, kan inte alltså inte något lån lyftas.

En fundamental förutsättning för att ett rättsutlåtande ska kunna lämnas är bland annat att det går att bekräfta att affärsupplägget uppfyller alla krav på interna behörigheter. Därför behöver behörigheten att förhandla villkoren och ingå det finansiella ramavtalet med EIB klargöras. Vidare behöver motsvarande behörighetsfrågor rörande vidareutlåningen till Gotlandshem AB klargöras.

Upplåningen, d.v.s. uttagen per styck är redan delegerat till ekonomidirektören sedan tidigare och med regionstyrelsens ordförande som kontrasignerande på avtalen.

Med anledning det anförda föreslår regionstyrelseförvaltningen att regiondirektören och ekonomidirektören var för sig ges behörighet att för regionens räkning förhandla och vidta nödvändiga åtgärder för att teckna ett finansiellt ramavtal i enlighet med vad som anges i denna tjänsteskrivelse, och att underteckna alla erforderliga handlingar i samband med detta. Vidare föreslås att avtal ska kontrasigneras av regionstyrelsens ordförande. Upplåning genomförs därefter i enlighet med fullmäktiges särskilda beslut samt i övrigt med Finanspolicy för Region Gotland och gällande delegationsordning.

Upplåningsavnittet i regionstyrelsens delegationsordning föreslås vidare förtydligas och ändras enligt följande - gulmarkeringar.

12. Upplåning				
Nr	Ärende/ärendegrupp	Lagrum	Delegat(er)	Anm.
1	Besluta om upptagande av långfristiga lån samt omsättning av befintliga långfristiga lån inom regionfullmäktiges fastställda låneramar.		Ekonomidirektören	Låneavtal undertecknas av ordföranden, 1: e vice eller 2:e vice ordförande och kontrasigneras av ekonomidirektören eller regiondirektören.
2	Besluta om upptagande av kortfristiga lån inom regionfullmäktiges fastställda låneram		Ekonomidirektören	Om motparten så kräver ska avtal som beslutas av ekonomidirektören kontrasigneras av annan tjänsteman.
3	Besluta om att ingå avtal om räntederivat i enlighet med regionens finanspolicy.		Ekonomidirektören	Om motparten så kräver ska avtal som beslutas av ekonomidirektören kontrasigneras av annan tjänsteman
4	Besluta om vidareutlåning till helägt kommunalt aktiebolag i enlighet med fullmäktiges särskilda beslut eller finanspolicy		Ekonomidirektören	Om motparten så kräver ska avtal som beslutas av ekonomidirektören kontrasigneras av annan tjänsteman
5	Besluta om leasing av lös och fast egendom. ,med undantag av fordonleasing som hanteras enligt regionens riktlinjer.		Ekonomidirektören	Avrop på ramavtal för finansiell leasing av fordon regleras enligt tekniska nämndens delegationsordning.

Ärendets behandling under mötet

Sara Unger (M) och Katrina Ansarfwe (S) anmäler jäv och deltar inte i behandlingen av ärendet.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionfullmäktiges beslut 2026-02-16 § 9

Finanspolicy för Region Gotland, reviderad av regionfullmäktige 2024-11-18

§ 178

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-26

Skickas till

Ekonomidirektören

Chefsjuristen

Gotlandshem AB

RS § 258 Energiön Gotland - Färdplan för energiomställning

Ärendenummer: RS 2023/1616

Paragraf föregående instans: AU § 134

Regionstyrelsens beslut

- Redovisat förslag till *Färdplan för Gotlands energiomställning* godkänns med regionstyrelsens bifallna revideringar.

Jäv

Johan Asplund (--) anmäler jäv och deltar inte i behandlingen av ärendet.

Sammanfattning

Färdplanen för energiomställning är en del av de resultat som levereras inom Region Gotlands treåriga projekt Energiön Gotland. Syftet med färdplanen är att visa på möjliga vägar för att klara en hållbar och robust elförsörjning på Gotland, både under normala förhållanden och vid höjd beredskap. Färdplanen visar viktiga insatser och möjliga vägval.

Målet för färdplanen är att dess intentioner ska följas och ge förutsättningar för en hållbar och robust elförsörjning på Gotland, vilket innefattar lokal produktion. Det i sin tur är en förutsättning både för kalk- och cementindustriernas klimatomställning och för att komma bort från fossilberoendet i samhället i övrigt.

Färdplanens sammanfattande inriktning är att visa på konkreta och genomförbara steg för att förena ett stärkt totalförsvar med en robust, självständig, motståndskraftig och klimatneutral elförsörjning. Färdplanen är handlingsinriktad, men förutsätter stöd i nationella policyer. Den behövs för att säkerställa en realistisk och långsiktigt hållbar elförsörjning till Gotland, utifrån öns unika förutsättningar och framtida behov. Vidare behövs full hänsyn till det säkerhetspolitiska läget i omvärlden.

Sveriges energi- och klimatomställning ställer höga krav på samordnade och kraftfulla insatser. Här medför Gotlands läge både en särskild utmaning och en betydande möjlighet. Färdplanens genomförande kräver tydliga politiska prioriteringar och långsiktiga beslut. De förslag som presenteras för nationell nivå har Gotlands ö-läge och lokala förhållanden som utgångspunkt, men flera av dem har också bäring på och kan bidra till omställningen i hela landet.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att den föreslagna färdplanen kommer att stärka Gotlands position inom ramen för styrkeområdet *Näringslivet energiomställning*. Det motiverar förslaget till beslut.

Då konsekvensanalyser huvudsakligen görs i fullmäktigeärenden, är sådan ej aktuell i detta ärende.

Ärendets behandling under mötet

Johan Asplund (--) anmäler jäv och deltar inte i behandlingen av ärendet.

Ärendet föredras av Helena Andersson, ekostrateg, Lars Thomsson, strateg och Stefan Persson, regional utvecklingsdirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Maya Arfvidson (MP) yrkar att följande mening på s. 24 (i den formaterade versionen) stryks: "Det enda realistiska alternativet till produktionen i Slite skulle vara omfattande import, främst från Turkiet eller Nordafrika, något som den geopolitiska utvecklingen snarare talar emot".

I detta instämmer Meit Fohlin (S) och Saga Carlgren (V).

Ordförande yrkar att redaktionella revideringar görs i underlaget.

Ordförande ställer proposition på Maya Arfvidsons (MP) yrkande och finner att det bifalls.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag med eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Rapport. Färdplan för Gotlands energiomställning
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-08

RS § 259

Avgränsningssamråd SMA Svenska Mineral AB:s ansökan om nytt brytningstillstånd på fastigheten Bunge Stucks 1:368

Ärendenummer: RS 2025/1022

Paragraf föregående instans: AU § 135

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att inlämna upprättade underlag till SMA Mineral AB.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

SMA Mineral AB utreder förutsättningarna för brytning av kalksten inom fastigheten Bunge Stucks 1:368. Inför en kommande tillståndsansökan har bolaget 2026-03-26 genomfört ett avgränsningssamråd för att inhämta information och synpunkter om den planerade verksamhetens lokalisering, utformning, omfattning och miljöeffekter, samt innehåll i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

SMA Mineral genomförde även ett avgränsningssamråd under våren 2025, där Region Gotland inkom med ett yttrande. Bolaget har nu valt att genomföra ett förnyat samråd med ett i delar förändrat samrådsunderlag.

Region Gotland har tillsammans med länsstyrelsen deltagit vid det myndighetssamråd som bolaget bjudit in till den 26 mars 2026. Vid samrådet deltog tjänstepersoner från regionstyrelseförvaltningen samt från teknik-samhällsbyggnadsförvaltningens VA-avdelning och samhällsplaneringsavdelning. Inför samrådsmötet hade bolaget skickat ut ett samrådsunderlag.

I samrådshandlingen presenterar SMA ett potentiellt verksamhetsområde som är detsamma vad gäller geografisk utbredning jämfört med det som bolaget presenterade vid samrådet 2025. Bolaget pekar även ut ett potentiellt brytområde inom detta verksamhetsområde, samt ett större undersökningsområde där inventeringar och utredningar ska genomföras. Bolaget avser att inkludera transportvägen till hamnen i Strå i en kommande tillståndsansökan, men menar att själva hamnen har ett aktuellt tillstånd och därför inte behöver omfattas av denna tillståndsansökan. Inom delar av det föreslagna verksamhetsområdet finns en nedlagd kalktäkt där bolagets brytning upphörde 2015.

Planerad verksamhet och miljöeffekter

Den planerade brytningsvolymen är maximalt två miljoner ton per år, med en total brytningsvolym om 45 miljoner ton. Ansökan planeras omfatta brytning under cirka 30 år. Bolaget har inte preciserat vilket brytdjup som kommer att bli aktuellt och har heller inte definierat ett påverkansområde för den planerade verksamheten. Bolaget har tidigare, år 2007, lämnat in en ansökan om fortsatt kalkbrytning i Stucks kalkbrott. Den ansökan fick avslag med hänvisning till påverkan på närliggande Natura 2000-område. Kalkstenen ska transporteras till bolagets egen hamn i Strå, en transportväg om 2,8 km. Transporten kommer att ske med "lastbärande fordon", såsom lastbil.

Bolaget anger att den planerade verksamheten kommer att medföra avbaning, borrning, sprängningsarbeten, schaktning, krossning, siktning och uppläggning, samt bortledning av nederbörd och inträngande grundvatten.

I förväntade miljöeffekter ingår bland annat ökade störningar i form av emissioner (exempelvis buller, ljusföroreningar, damning, markvibrationer och luftstötar) in i delar av det område som utreds för nationalparksbildning. Verksamheten bedöms även försvåra bildandet av nya grönstråk mellan Fårösund och den planerade nationalparken enligt förslag i översiktsplanen.

Närmaste boendemiljöer finns i Strå, cirka 320 meter öst om det potentiella brytområdet. Närmaste bostad ligger cirka 30 meter norr om servicevägen som kommer användas för trafik av personbilar. Transporter med lastbärande fordon kommer att ske på den andra vägen inom verksamhetsområdet, som ligger cirka 150 meter från närmsta bostadshus. Den planerade verksamheten bedöms medföra störningar såsom buller, damning, markvibrationer, stenkast och luftstötar för de boende. Närmaste samhälle är Fårösund, cirka två kilometer sydost om det potentiella verksamhetsområdet och cirka tre kilometer sydost om det potentiella brytområdet.

Region Gotlands yttrande i korthet

Det yttrande som sammanställts innehåller ett antal synpunkter på den planerade verksamheten. Inledningsvis påpekas att Gotland redan i dag tar ett stort ansvar för den nationella försörjningen av såväl cement som kalksten för andra ändamål. Utifrån samrådsunderlaget ser förvaltningen inga tydliga positiva effekter där Gotland som samhälle får fördelar av en etablerad kalktäktsverksamhet, tvärtom uppstår ett antal risker rörande just vatten, natur och människors närmiljö.

Yt- och grundvatten

Region Gotland har tillstånd för vattenuttag ur Bästeträsk som en viktig del av Gotlands dricksvattenförsörjning. Därför motsätter sig regionen alla risker för påverkan på kvalitet och kvantitet på yt- eller grundvatten som negativt kan påverka uttagsmöjligheterna. Region Gotland vill understryka att Gotlands känsliga grundvatten och särskilda geologiska förutsättningar gör att stor

försiktighet måste råda när det gäller planerad täktverksamhet och dess risker för negativ påverkan i kvantitativt eller kvalitativt hänseende.

Bolagets ambition att driva en täkt under 30 år innebär en lång tid som i sig kan medföra osäkerheter.

Region Gotland anser att det är av största vikt att noga utreda:

- Hur täktverksamheten kommer att påverka både vattenkvantitet och vattenkvalitet på tillrinningen till och i själva förekomsten Bästeträsk.
- Hur täktverksamheten kommer påverka ovannämnda i de olika stadierna av verksamhet (etablering, förberedning, drift samt efterbehandling, återställande).
- Hur täktverksamheten påverkar vid olika klimatscenarier och extremväder.
- Hur täktverksamheten påverkar vid olika årstider.
- Hur täktverksamheten påverkar vid olika grundvattenvariationer (kan variera från år till år).
- Hur täktvatten kommer att hanteras.

Region Gotland kan inte finna någon information om omfattningen av samråds-kretsen utifrån grundvattennivåsänkningen. Det saknas således uppgifter om omfattningen av den grundvattenbortledning som bolaget samråder kring och det bedömda avsänkingsområdet. Region Gotland anser att det utgör en brist som kan medföra att samrådet inte är korrekt genomfört.

Region Gotland anser att det åligger bolaget att vidta åtgärder för att begränsa mängden bortlett grundvatten. I dag bortleds enligt uppgift av 110–140 tkbm per år.

Region Gotland önskar fortsatt diskussion med bolaget gällande möjligheten för Region Gotland att för dricksändamål tillgodogöra sig det av bolaget bortledda grundvattnet.

Lokalisering

I Översiktsplan Vårt Gotland 2040 görs avvägningen att områdena Rute och Stucks helt eller delvis bör undantas från område av riksintresse fyndigheter av ämnen eller material, med hänvisning till förekomsten av Natura 2000-område. Under översiktsplanens granskningsperiod (mars-maj 2024) bemötte SGU inte Region Gotlands ställningstagande gällande området Stucks.

SGU beslutade under 2026 (SGU dnr 31-252/2026) om utpekande och detaljavgränsning av området Rute-Stucks i huvudsak i enlighet med den tidigare översynen 2025. Detta innebär att de befintliga riksintresseområdena och dess värdebeskrivningar kommer utgöra grund för kommande prövning. Region Gotland konstaterar således att riksintressemyndigheten och Region Gotland inte är överens i denna fråga.

Föreslaget verksamhetsområde omges av ett område som är i slutskedet av bildandet av Sveriges nästa nationalpark – Bästeträsk nationalpark. Region Gotland har under processen varit positiv till bildandet av en nationalpark i området och har inlett arbetet med att omhänderta de möjligheter till utveckling som den planerade nationalparken kan skapa, lokalt såväl som regionalt.

Region Gotland konstaterar att den planerade täktverksamheten kan innebära en intressekonflikt med tillskapandet av nationalparken, och anser att det kan medföra negativa konsekvenser för det rörliga friluftslivet, besöksnäringen och för kringliggande verksamheter. Region Gotland vill därför särskilt betona vikten av att bolaget utreder och tydligt redovisar vilka konsekvenser den planerade täktverksamheten kan komma att innebära för den planerade nationalparken och dess värden.

Miljökonsekvenser

Region Gotland anser att följande utredningar och analyser bör ingå i miljökonsekvensbeskrivningen:

- Utredningar gällande vägtrafikbuller och verksamhetsbuller.
- Utredningar gällande damning och luftmiljö.
- Utredningar gällande olika transportlösningar över väg 690.
- Utredning gällande hantering av täktvatten.
- När det gäller vattenskyddsområden, våtmarker och brunnar bör alla de utredningar och aktiviteter som finns beskrivna i samrådsredogörelsen utföras.

Avslutningsvis har Region Gotland följande synpunkter:

- SMA anger att bolaget även överväger att initialt ansöka om brytning av ett mindre område under en kortare tid. Region Gotland anser att i ett tidigt skede bör klargöras vilket delområde och tidsperiod som avses.
- Hamnen har enligt uppgift ett gällande tillstånd. Region Gotland efterlyser en tydlig redogörelse för hur detta ser ut och vilka begränsningar i volym och tid som finns.
- Vidare efterlyser Region Gotland en närmare beskrivning av hur transporter av material mellan täkt och hamn planeras att ske.
- Om del av produkten planeras avsättas på den gotländska marknaden via vägtransport, ser Region Gotland ett behov av att tydligt beskriva omfattningen samt vilka störningar det kan ge upphov till och hur dessa kan mätas.
- Tidigare ansökan 2007 fick avslag med hänvisning till att verksamheten ansågs skada det kringliggande Natura 2000-området Bästeträsk och förutsättningarna vid den aktuella prövningen gjorde det inte möjligt att

pröva frågan om Natura 2000-tillstånd. Region Gotland anser att det är viktigt att dessa perspektiv belyses särskilt i den kommande processen.

- SMA Mineral anger att Stucks kalkbrott är viktigt för att fylla Sveriges behov av kalk och att det inhemska behovet av bränd kalk är större än utbudet, vilket medför att bränd kalk idag importeras. Region Gotland ser vikten av att bolaget ger en mer utförlig beskrivning av behovsbilden i ett långsiktigt perspektiv, men även kring nuläget med import av kalksten.
- Region Gotland vill också att bolaget utförligt redovisar den planerade verksamhetens sysselsättningseffekter för det lokala näringslivet.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens ställningstagande, utifrån det samrådsunderlag som SMA presenterat, är att en fungerande samexistens mellan en utbyggd kalkbrytning och den kommande nationalparken knappast är möjlig utan att riskera stora inskränkningar för nationalparken och dess planerade kringverksamheter.

Förvaltningen vill även lyfta frågan kring Gotlands känsliga grundvatten och särskilda geologiska förutsättningar, som gör att största försiktighet måste råda när det gäller planerad täktverksamhet och risker för negativ påverkan av närbelägna ytvattentäkten Bästeträsk ur ett kvantitativt och kvalitativt hänseende.

Med den information som Region Gotland har i dag är att det är svårt att se att den föreslagna täktverksamheten kan komma att innebära några positiva effekter för Gotland, utan tvärtom riskerar att föra med sig ett antal störningar och begränsningar. Regionstyrelseförvaltningen förväntar sig att bolaget under kommande skede av tillståndprocessen tar fram och redovisar långtgående undersökningar och utredningar kring verksamhetens förväntade effekter.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Samrådshandling SMA Mineral AB 2026-02-24

Mötesanteckningar samråd SMA Mineral AB 2026-03-26

Presentation myndighetssamråd SMA Mineral AB 2026-03-26

Yttrande Region Gotland 2026-06-10

Regionstyrelseförvaltningen tjänsteskrivelse 2026-05-12

RS § 260

Regeringsbeslut - Uppdrag att föreslå åtgärder som kan ingå i Sveriges nationella och regionala partnerskapsplan för perioden 2028-2034

Ärendenummer: RS 2026/233

Paragraf föregående instans: AU § 136

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att inlämna upprättade underlag till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Regeringen har gett regionerna och Gotlands kommun i uppdrag att ta fram underlag till Sveriges nationella och regionala partnerskapsplan för perioden 2028–2034. Uppdraget genomförs i samverkan inom NUTS 2-området Småland och Öarna, där Region Gotland samarbetar med Jönköpings län, Kalmar län och Kronoberg. Underlaget beskriver centrala ekonomiska, sociala, miljömässiga och territoriella utmaningar och bygger på regionala utvecklingsstrategier, kompletterade med nationell och europeisk statistik.

Analysen visar att Småland och Öarna står inför flera sammanlänkade strukturella utmaningar, bland annat kopplade till demografisk utveckling, kompetensförsörjning, tillgänglighet, näringslivets omställning samt klimat, energi och robusthet. Regionen präglas av stora landsbygder, ett exportberoende och transportintensivt näringsliv samt särskilda förutsättningar i Gotlands ö-läge. Samtidigt finns betydande styrkor i form av en stark industriell bas, många små och medelstora företag, god tillgång till naturresurser samt potential inom bioekonomi, livsmedel, besöksnäring och grön omställning.

Utmaningarna är ömsesidigt beroende och kräver ett samordnat, platsbaserat och systemorienterat arbetssätt. Det finns behov av riktade investeringar och insatser för att stärka kompetensförsörjning, inkludering, fysisk och digital tillgänglighet, innovation och kapitalförsörjning samt klimatomställning, energisystem och försörjningsberedskap. Arbetet har letts av Region Kronoberg i nära samverkan mellan regionerna och med löpande förankring i både tjänstemanna- och politiska strukturer.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det framtagna underlaget ger en välgrundad och relevant bild av de strukturella utmaningar och utvecklingsförutsättningar som präglar Småland och Öarna. Analysen fångar

centrala samband mellan demografi, kompetensförsörjning, näringsliv, tillgänglighet och klimat- och omställningsfrågor, och tydliggör behovet av ett sammanhållet och platsbaserat perspektiv i det regionala utvecklingsarbetet.

Vidare bedömer förvaltningen att underlaget utgör en ändamålsenlig grund för dialog med nationell nivå inför utformningen av den nationella och regionala partnerskapsplanen. Det är särskilt viktigt att de identifierade behoven av investeringar i kompetensförsörjning, innovation, infrastruktur, klimatomställning och beredskap får tillräckligt genomslag i kommande prioriteringar i EU:s sammanhållningspolitik. Detta gäller även Gotlands unika ö-läge och de särskilda utmaningar som detta medför.

Förvaltningen ser positivt på den samverkan som har skett mellan regionerna inom Småland och Öarna och bedömer att det gemensamma arbetssättet stärker möjligheterna att synliggöra såväl gemensamma utmaningar som regionala särdrag. Detta skapar bättre förutsättningar för träffsäkra och effektiva insatser på regional, nationell och europeisk nivå.

Förvaltningen rekommenderar dock att Region Gotland upprättar ett separat yttrande, som biläggs handlingarna, för att tydliggöra och särskilt lyfta de särskilda territoriella utmaningar som ö-läget medför och för att ta höjd för de regionala politiska prioriteringarna. Yttrandet stödjer till fullo det arbete som tagits fram i samverkan inom NUTS 2-området Småland och Öarna.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att ärendet ligger inom Region Gotlands regionala utvecklingsansvar att bidra med underlag till nationell planering, genomförande och uppföljning av EU:s sammanhållningspolitik. Förslaget bedöms inte medföra några rättsliga konsekvenser.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att ärendet i sig inte medför några direkta ekonomiska konsekvenser. På längre sikt kan dock de prioriteringar som lyfts i underlaget få betydelse för tillgången till EU-medel och andra investeringar i regionen.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att ärendet indirekt berör barn och unga, särskilt genom frågor kopplade till utbildning, kompetensförsörjning, jämlika livsvillkor och framtida etablering på arbetsmarknaden.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att ärendet har relevans ur ett jämställdhetsperspektiv, då skillnader i arbetsmarknadsdeltagande, utbildning och livsvillkor mellan kvinnor och män lyfts som en del av de strukturella utmaningarna.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att ärendet i hög grad beaktar geografiska förutsättningar, där särskilt landsbygdernas villkor och Gotlands ö-läge lyfts som centrala faktorer för utveckling, tillgänglighet och robusthet.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att ärendet har stor relevans ur ett klimat- och miljöperspektiv, då klimatomställning, energiförsörjning och hållbar resursanvändning utgör centrala delar av analysen och de framtida prioriteringarna.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga Utmaningar och strukturella förutsättningar i Småland och Öarna

Bilaga Åtgärder Småland och Öarna

Yttrande Region Gotland Sveriges nationella och regionala partnerskapsplan för perioden 2028-2034

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-13

Skickas till

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

RS § 261 **Beslut om deltagande i internationella möten 2026**

Ärendenummer: RS 2026/193

Paragraf föregående instans: AU § 137

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar om deltagande i internationella möten i enlighet med upprättat förslag.

Sammanfattning

Regionstyrelsen tar enligt Region Gotlands arbetsgång för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden ställning till deltagande i möten som politiska företrädare för Region Gotland får inbjudningar till (RS 2018/454). Region Gotland ämnar delta enligt bilagt förslag.

Bedömning

Region Gotland ämnar delta i följande evenemang:

Högnivåkonferens för EU:s ö- och kustkommuniteter, den 26 juni 2026, Cypern

En personlig inbjudan att medverka i konferensen för ordförande i CPMR. Då EU presenterar sina ö- och kuststrategier i juni är det motiverat att delta för att ta del av och bidra till debatten om öars ställning som territoriella enheter i EU och öars särdrag.

Det här är ett deltagande inom ramen för ordförandeskapet i CPMR.

Kostnadsställe för förtroendevald deltagare: zz1002

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-13

RS § 262

Vattensmart besöksnäring – Ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder

Ärendenummer: RS 2026/1080

Paragraf föregående instans: AU § 138

Regionstyrelsens beslut

- Ansökan avslås.

Sammanfattning

Projektet ”Vattensmart besöksnäring” syftar till att stärka förmågan att arbeta med hållbar vattenanvändning inom besöksnäringen.

Uppsala universitet, Blått Centrum Gotland är projektägare. Projektet omfattar perioden 2026-09-01 till 2030-01-31 och har en total budget om 10 699 751 kronor varav sökt finansiering uppgår till 5 349 876 kronor.

Bedömning

Ansökan ligger inom Tillväxtverkets utlysning *”Främja tillgång till vatten och en hållbar vattenförvaltning”* riktad till utvecklingsprojekt i Jönköpings, Kalmar, Kronobergs och Gotlands län. Projekt inom utlysningen ska bland annat bidra till att utveckla stödstrukturer runt företag genom t.ex. metodutveckling, stärkt kompetens och förbättrade samverkansarenor.

I den regionala vattenförsörjningsplanen 2018 konstaterades att det saknas kunskaper om vattenförbrukning inom besöksnäringen.

Sammantaget har projektet en koppling till de prioriteringar som anges i den regionala utvecklingsstrategin och kriterier i Tillväxtverkets utlysning. Projektet är också förenligt med finansieringsplanens prioriterade områden.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer, efter genomgång av ansökan, att projektet inte står sig i konkurrensen om tillgängliga medel inom ramen för anslag 1:1 i denna ansökningsomgång.

Utöver detta har förvaltningen följande synpunkter:

- Av ansökan framgår att det saknas en samlad och systematisk bild av vattensituationen kopplat till besöksnäringen. Projektet fokuserar på besöksnäringens företag som står utanför det kommunala VA-nätet vilket innebär att det enbart är företag med enskilda grundvattentäkter som är aktuella att undersöka. Bakgrundsinformation gällande branschen som sådan och deltagande besöksnäringens företag är sparsamt beskriven. Det framgår inte vilken typ av besöksnäringens företag som ska delta, om dessa ska kategoriseras utifrån förbrukning, olika geografiska områden, naturliga förutsättningar och variationer etc. Det saknas dessutom en

beskrivning av på vilket sätt underlag och prognosmodell faktiskt kan bli användbart och tjäna som modell för fler vattenanvändare utanför VA-kollektivet. För att få en bred representativitet i det framtagna underlaget är urvalet avgörande med hänsyn till att det finns omkring 14 000 enskilda vattentäkter på Gotland.

- Det saknas en konkret beskrivning av kopplingen till andra relevanta pågående och tidigare projekt eller utredningar. Vidare beskrivs inte tydligt hur projektet kompletterar myndigheternas befintliga arbete med frågan och vilka roller dessa har i projektet. Projektet tangerar bland annat Länsstyrelsens uppdrag och åtgärdsprogram avseende torka och vattenbrist.
- Det saknas en tydlig plan för hur Blått Centrum Gotland kan fungera som ett långsiktigt nav och samverkansplattform även efter projektets slut. Den primära målgruppen, dvs de företagsfrämjande organisationerna, har begränsade resurser och det är inte klarlagt att det finns ett behov av att bygga upp en ny organisation/samverkansarena specifikt för branschen.
- Projektets totala budget på 10,7 miljoner omfattar enbart utgifter för personal. En stor andel utgörs av kostnader för forskare. Ansökan har dock inte tydligt uttalat behovet att resurser för forskning i den omfattning som beskrivs. Förvaltningen bedömer att projektets budget inte står i proportion till projektets syfte och mål och är därmed inte att betrakta som kostnadseffektiv.

Sammanfattande bedömning:

Även om projektidén bedöms ha en koppling till den regionala utvecklingsstrategin och den aktuella utlysningen är bedömningen att ansökan inte uppnår den kvalitet och tydlighet som krävs för att beviljas medel.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Ansökan - Vattensmart besöksnäring 2026-04-14

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-06

RS § 263

Vattenförsörjning Gotland – Ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder

Ärendenummer: RS 2026/1081

Paragraf föregående instans: AU § 139

Regionstyrelsens beslut

- Region Gotlands förstudieprojekt *Vattenförsörjning Gotland* medfinansieras med 50 procent av projektets faktiska kostnader dock högst 514 927 kronor, Medlen tas från regionala utvecklingsåtgärder, anslag 1:1, under perioden 2026-09-01 till 2027-06-01.
- Beslutet gäller förutsatt att övrig finansiering beviljas.

Sammanfattning

Projektet *"Vattenförsörjning Gotland"* är en förstudie som syftar till att utreda möjligheterna att stärka Gotlands förmåga att säkerställa tillgång till säkert dricksvatten vid kris och höjd beredskap. Förstudien ska ta fram en konkret plan för att fortsatt säkra robustheten i vattenförsörjningen. Arbetet ska ske i dialog med samhällsviktiga aktörer och näringsliv.

Region Gotland är projektägare. Projektet pågår under perioden 2026-09-01 till och med 2027-06-01 och har en total budget om 1 029 854 kronor.

Bedömning

Ansökan ligger inom Tillväxtverkets utlysning *"Främja tillgång till vatten och en hållbar vattenförvaltning"* riktad till utvecklingsprojekt i Jönköpings, Kalmar, Kronobergs och Gotlands län. Projekt inom utlysningen ska bland annat bidra till att utveckla stödstrukturer runt företag genom till exempel metodutveckling, stärkt kompetens och förbättrade samverkansarenor.

Projektet förväntas bidra till Agenda 2030 genom att primärt arbeta mot mål 6, *Rent vatten och sanitet för alla*.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet *"Vattenförsörjning Gotland"* överensstämmer med prioritering *Säkra miljö och vatten* i den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att förstudien bidrar med kartläggning av insatser som behövs för att uppnå de samlingsmål som rör vatten i Genomförandeprogram för klimat, miljö och energi.

Med hänsyn till Gotlands geografiska läge, begränsade vattenresurser och beroende av externa leveranser vad gäller laboratoriekapacitet och eventuell nödvattenförsörjning finner förvaltningen att behovet är tydligt formulerat. Sammantaget har projektet en koppling till de prioriteringar som anges i den

regionala utvecklingsstrategin och kriterier i Tillväxtverkets utlysning. Projektet är också förenligt med finansieringsplanens prioriterade område Vatten och beredskap.

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att projektet *"Vattenförsörjning Gotland"* bör prioriteras.

Villkor

För beslut gäller bestämmelserna i Förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken samt Allmänna villkor.

Särskilda villkor

Beslutet gäller förutsatt att övrig finansiering beviljas och att Region Gotland fortsatt tilldelas medel för regionala utvecklingsåtgärder.

Projektet ska i all sin externa kommunikation informera om att insatserna är delfinansierade av Region Gotland. Region Gotlands logotyp ska finnas med på allt tryckt material, på hemsidor, i annonser och i alla sociala medier som projektet tar fram. Region Gotland logotyp ska vara synlig för besökare i anslutning till den lokal som projektägare nyttjar. Region Gotlands medfinansiering ska omnämnas vid intervjuer i sociala medier, tidningar, radio och TV.

Representanter för projektet ska delta på obligatoriska erfarenhetsträffar, till exempel projektfrukostar, som arrangeras av Region Gotland.

Projektledare och projektmedarbetare ska finnas tillgängliga för löpande uppföljning under projektperioden.

Stödmottagaren ska under projektets gång lämna in ansökan om utbetalning och lägesrapport till Region Gotland enligt samma tidsplan för rapportering som till Tillväxtverket.

Slutrapportering och ansökan om slututbetalning ska vara Region Gotland tillhanda en månad efter projektavslut (via minansokan.se).

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Vattenförsörjning Gotland – ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder inkom 2026-04-14

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-06

RS § 264

Handlingsplan för EU-deklarationen Jämställdhet mellan kvinnor och män CEMR

Ärendenummer: RS 2021/802

Paragraf föregående instans: AU § 147

Regionstyrelsens beslut

- Rapporten tas emot.

Sammanfattning

Region Gotland undertecknade CEMR-deklarationen 2015 och antog de uppdaterade artiklarna under 2025. Arbetet syftar till att stärka den systematiska jämställdhetsintegreringen och synliggöra förflyttningar i förvaltningarnas arbete.

Under 2024 genomförde alla förvaltningar en avgränsad jämställdhetsintegrerande process enligt 4R-metoden, med kvartalsvisa rapporteringar. Från och med 2025 sker uppföljningen i ordinarie rapporteringssystem, där varje förvaltning besvarar tio standardiserade intervjufrågor. Intervjuerna ger ett fördjupat samtal, reflektion och stöd för att identifiera utvecklingsbehov.

Årets uppföljning visar att förvaltningarna befinner sig på olika nivåer i sitt systematiska arbete – från ”utveckling startad” till ”genomfört/det finns”. Samtidigt syns en tydlig positiv förflyttning jämfört med tidigare år, särskilt då fler förvaltningar nu arbetar mer strukturerat och operativt med långsiktig integrering.

Bedömning

Förvaltningarna har kommit olika långt i sitt jämställdhetsarbete, men årets uppföljning visar en tydlig förflyttning i positiv riktning. Det finns ett växande systematiskt arbetssätt och en större medvetenhet om könsskillnader och vilka effekter de ger.

Fortsatt utveckling med förflyttning kräver långsiktiga strukturer och en gemensam grundförståelse. En mer operativ och förvaltningsövergripande systematik, samt en kort obligatorisk utbildning, bedöms kunna stärka genomförandet ytterligare.

För att säkerställa arbetet framåt, planeras följande:

1. Stärka könsuppdelad statistik och analys
Ta fram en plan för kunskapshöjning om könsuppdelad statistik.

2. Arrangera basutbildning i jämställdhetsintegrering
Ta fram en plan för utbildningar i metoden 4R.
Genomföra jämställdhetsutbildning för alla förtroendevalda efter valet 2026.
3. Samverkansytor och temafördjupningar
Genomföra utvecklande utbyten inom Samverkansforum med bland annat temadialoger för att sprida fungerande metoder och arbeta med gemensamma målgrupper.
4. Operativt genomslag i vardagen
Regionstyrelseförvaltningen ger stöd i arbetet med exempelvis inkluderande kommunikation, könsavkodade miljöer samt rutinförändringar som checklistor och annat stöd.
5. Uppföljningen
Alla förvaltningar ska årligen återsrapportera utveckling, identifierade mönster och planerade åtgärder.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Rapport om arbetet med EU-deklarationen Jämställdhet mellan kvinnor och män CEMR, 2026-06-10

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-21

RS § 265

Uppdrag. Markanvisning av fastigheten Vändburg hamn Gotland Hamra Storms 2:4

Ärendenummer: RS 2024/2307

Paragraf föregående instans: AU § 142

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att informationen tas emot och förklarar uppdraget som avslutat.

Sammanfattning

Den 24 oktober 2024 beslutade regionstyrelsen om att verkställa beslut 2023-12-13, § 434 avseende återtagande av markanvisning för del av fastigheten Hamra Storms 2:4, nya Vändburgs hamn. I samband med beslut om återtagande fick regiondirektören i uppdrag att se över förutsättningarna för en ny markanvisning för området, RS § 342, 2024-10-24.

Figur: Utredningsområde del av Hamra Storms 2:4

Som en del i fullgörande av uppdraget så har förvaltningen sökt planeringsbesked hos Länsstyrelsen för området:

"Vid framtagandet av en detaljplan kan kommunen begära ett planeringsbesked av länsstyrelsen gällande en eller flera av de så kallade ingripandegrunderna. I beskedet ska länsstyrelsen bedöma om den eller de åtgärder som kommunen avser att planera för innebär att någon av de fem ingripandegrunderna föreligger, på ett sådant sätt att länsstyrelsen skulle

*komma att överpröva och eventuellt upphäva en plan som möjliggör åtgärderna.
Länsstyrelsens fem ingripandegrunder handlar om:*

- *riksintressen*
- *mellankommunala frågor*
- *miljökvalitetsnormer*
- *strandskydd*
- *människors hälsa och säkerhet eller risk för olyckor, översvämning eller erosion”*
(Boverket)

Ansökan om planeringsbesked avgränsades till första punkten för att främst utreda Försvarmaktens ställningstagande kring möjlig utveckling av området. Resterande ingripandegrunder och planeringsförutsättningar har utretts av teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Den 18 februari 2026 lämnade Länsstyrelsen negativt planeringsbesked i ärendet. Det negativa planeringsbesked och planmyndighetens utredning om planeringsförutsättningarna visar att det är osannolikt att det går att exploatera området varför regionstyrelsen föreslås att godkänna informationen och förklarar uppdraget som avslutat.

Bedömning

Den tidigare planläggningen av området initierades 2011 och förutsättningarna sedan dess har avsevärt förändrats vilket framgår både av Länsstyrelsen beslut om negativt planeringsbesked och teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens utredning om platsens planeringsförutsättningar. Ett planuppdrag för området skulle också utifrån miljö- och byggnämndens beslutade prioritetsmodell och klassas som prioritet 3, vilket är den lägsta nivån.

Även om området i Översiktsplanen är utpekad som ett LIS-området så är bedömningen att området är en komplex och svårframkomlig yta att exploatera. Regionstyrelsen föreslås därav besluta att informationen tas emot och förklarar uppdraget som avslutat.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Ett planeringsbesked svarar mot Länsstyrelsens ingripandegrunder enligt 11 kap. 10§ plan- och bygglagen.

Förvaltningen har vidare bedömt planeringsförutsättningar utifrån miljöbalken, plan- och bygglagen samt Region Gotlands beslutade styrdokument så som översiktsplan Vårt Gotland 2040 och klimatanpassningsplan.

Förslag till beslut bedöms förenligt med hänsyn till både lagstiftning och beslutade styrdokument.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att ett fortsatt ägande av hamnanläggningen inom området föranleder drifts- och kapitalkostnader för Region Gotlands hamnavdelning.

Vidare skulle den sanering som krävs för känslig markanvändning vara kostnadsdrivande i samband med en försäljning.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att förslag till beslut bedöms möjliggöra för att området fortsatt allemansrättsligt tillgängligt och att det även bevakar allmänna- och riksintressen avseende rörligt friluftsliv, naturvärden och besöksnäring kopplat till dessa intressen.

Samtidigt bedöms förslag till beslut ha en negativ inverkan ur ett landsbygdsperspektiv för besöksnäring kopplat till näringsliv.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att ett byggprojekt medför en negativ klimatpåverkan både vad gäller i anspråkstagande av mark och vad gäller tillverkning av material, transporter och för uppförandet av byggnader eller anläggningar. Vilket behöver viktas mot allmänna intressen och ett klimat- och miljöperspektiv.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Länsstyrelsens beslut att överpröva antagen detaljplan för del av Hamra Storms 2:4 daterat 2018-07-12

Regionstyrelsen 2024-10-24, § 342

Yttrande Försvarmakten 2026-02-03

Beslut planeringsbesked daterad 2026-02-18

Planeringsförutsättningar daterad 2026-04-30

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-08

Skickas till

Miljö- och byggnämnden

RS § 266

Förstudie Järn AB Södertorg Visby Kastanjen 9 m.fl.

Ärendenummer: RS 2025/1006

Paragraf föregående instans: AU § 143

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Miljö- och byggnämnden får i uppdrag att införliva Byrumsgatan i detaljplanen för Visby Kastanjen 9 m.fl. i syfte att möjliggöra inlösen av behövlig mark.

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna startpromemoria för Visby Kastanjen 9 m.fl. om att initiera ett exploateringsprojekt avseende omkringliggande gator.

Jäv

Eva Ahlin (C) anmäler jäv och deltar inte i behandlingen av ärendet.

Sammanfattning

Under september 2018 beslutade dåvarande byggnadsnämnden vid Region Gotland om positivt planbesked för bostadsbebyggelse avseende de privatägda fastigheterna Gotland Visby Kastanjen 5, 6, 7 och 9, BN § 182, 2018-09-12. Den 17 december 2024 initierade planmyndigheten vid Region Gotland detaljplanarbetet, MBN 2019/1748.

Detaljplaneområdet är anslutet till befintlig infrastruktur så som gator och VA. Tänkt exploatering medför dock ett behov av att rusta upp och förnya allmänna anläggningar i anslutning till kvarteret för att svara upp till den tillkommande bebyggelsen.

Exploateringsgruppen vid Region Gotland beslutade den 3 mars 2025 att initiera en förstudie med syftet att utreda förutsättningarna för att samordna detaljplanarbetet och ett genomförande avseende allmänna anläggningar som ett exploateringsprojekt.

Förstudien föreslås godkännas av regionstyrelsen som ett Start-PM.

Bedömning

Den byggnation som möjliggörs genom framtagandet av en ny detaljplan stämmer väl överens med intentionerna i *Översiktsplan Vårt Gotland 2040*. Ett genomförande av exploateringsprojekt enligt föreslagen inriktning skapar förutsättningar för en starkt infrastruktur och ökad trafiksäkerhet runt hela kvarteret och dess närområde. Infrastruktur för dricks-, spill- och dagvatten samt el och fjärrvärme förbättras och förnyas, för vilket arbetet avses samordnas för ett rationellt och resurseffektivt förfarande.

I linje med beslutade styrdokument ligger fokus på att skapa bättre förutsättningar för gång- och cykeltrafik. Byrumsgatan bedöms kräva särskild insats för att uppnå önskad standard. För att inrymma föreslagen gatu-utformning behöver gatan breddas vilket avses uppnås genom att ta mark i anspråk på exploatörens fastighet samt på intilliggande Visby Häggen 6.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår liksom teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen, med hänvisning till vad som framförts ovan, att regionstyrelsen beslutar att godkänna startpromemoria för Visby Kastanjen 9 m.fl. om att initiera ett exploateringsprojekt. Samt att föreslå miljö- och byggnämnden att införliva Byrumsgatan i detaljplanen.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Enligt regionstyrelsens reglemente ska styrelsen enligt 9 § 6 besluta i ärenden om exploatering. Kostnaden för utbyggnad av allmänna anläggningar finansieras genom att byggherren betalar medfinansieringsersättning eller exploateringsbidrag i enlighet med reglerna i 1 kap. 4 § och 6 kap. 40 § PBL. Detta regleras även i Region Gotlands *Riktlinjer för markanvisnings- och exploateringsavtal*. Bedömningen är att vad som framställts i startpromemorian inte står i strid med ovan nämnda regleringar.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att förslag till beslut är förenat med kostnader för Region Gotland som avser genomförandet av exploateringsprojekt. Att investeringarna medfinansieras genom exploateringsbidrag innebär dock att regionen inte behöver bära det fulla kostnadsansvaret, jämfört med ett investeringsprojekt.

Investeringsmedel och driftmedel avseende ett exploateringsprojekt äskas i exploateringsplan och budget och tekniska nämndens mål och budget, alternativt som tilläggsanslag.

3. Barnperspektiv- och jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att tillkommande bostäder och verksamheter kan nyttja stadens befintliga sammanhängande gång- och cykelnät till skola, natur och andra målpunkter vilket ger goda förutsättningar för social hållbarhet och är positivt ur ett barn- och jämställdhetsperspektiv. Ombyggnad av gatorna runt exploateringsfastigheten ger en mycket mer trafiksäker och attraktiv miljö för gående och cyklister.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ett byggprojekt medför en klimatpåverkan vad gäller tillverkning av material, transporter och för uppförandet av byggnader eller anläggningar. Att projektet ämnar skapa förutsättningar för en bättre gång- och cykeltillgänglighet får anses positivt ur ett klimat- och miljöperspektiv.

Ärendets behandling under mötet

Eva Ahlin (C) anmäler jäv och deltar inte i behandlingen av ärendet.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Startpromemoria Visby Kastanjen 9 m.fl. daterad 2026-06-10

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-12

Skickas till

Miljö- och byggnämnden

RS § 267 Uppföljning markgenomförandeavtal Kolgården

Ärendenummer: RS 2026/1147

Paragraf föregående instans: AU § 144

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att medge avsteg från gällande markgenomförandeavtal avseende bostädernas storlek och antal.

Sammanfattning

Fastigheten Visby Kolgården 12 var 2017 föremål för en markanvisning med tävlingsförfarande. Markanvisningstävlingen vanns av PMG Holding AB och markanvisningen överläts senare till Kolgården Gotland AB (RS § 222, 2018-08-30). För att säkra genomförandet av aktuell detaljplan tecknades ett markgenomförandeavtal (RS § 213, 2019-06-12) mellan Region Gotland och byggherren vilket baserades på det i markanvisningstävlingen vinnande anbudet. Bostäderna ska enligt avtalets 3 § fjärde stycke uppföras som arton enrumslägenheter och upplåtas med hyresrätt. Lagfaren ägare till fastigheten är fortfarande Kolgården Gotland AB, men bolaget har sedan genomförandeavtalet ingicks bytt ägare.

I samband med att mark- och exploateringsenheten inom ramen för bygglovs-ärende BYGG 2025-001972 blev remitterad under våren 2026 uppmärksammades att sökt åtgärd inte överensstämmer med gällande genomförandeavtal såtillvida att byggherren har för avsikt att uppföra även ett mindre antal tvårumslägenheter. Byggherren har i dialog med mark- och exploateringsenheten uppgett att förutsättningarna för att få hög beläggning på lägenheterna och därmed uppnå god projektekonomi är bättre om beståndet består av enrumslägenheter kompletterat med tvårumslägenheter. Detta med hänvisning till att marknaden är mer mottaglig för ett blandat hyresbestånd och att aktuell hyresvärd inom eget bestånd kan erbjuda sina hyresgäster större eller mindre boende vid ändrade behov. Med anledning av detta önskar ägaren till Visby Kolgården 12 att avsteg medges från aktuell bestämmelse i markgenomförandeavtalet för att möjliggöra byggnation enligt beskriven inriktning.

Bedömning

Mark- och exploateringsenheten bedömer att byggherrens framställan innebär ett mindre avsteg från genomförandeavtalet och inte frångår intentionerna i markanvisningen och där tillhörande avtal i betydande omfattning. Regionstyrelsen föreslås därmed att besluta om att medge avsteg från 3 § fjärde stycket i markgenomförandeavtalet i enlighet med vad som framställts ovan.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Enligt 9 § 6 Regionstyrelsens reglemente ska styrelsen besluta om ärenden som rör markanvisning och exploatering.

2. Ekonomiskt perspektiv

Ej aktuellt.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Markgenomförandeavtal daterat 2019-06-12

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-12

RS § 268

Uppdrag. Riktlinje för resor i tjänsten eller på uppdrag

Ärendenummer: RS 2025/862

Paragraf föregående instans: AU § 145

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Riktlinje för resor i tjänsten eller på uppdrag antas.

Sammanfattning

Många delar av Region Gotlands verksamheter är av sådan art att resor för medarbetare i tjänsten och för förtroendevalda inom sitt uppdrag är nödvändiga för att verksamheten/uppdraget ska kunna bedrivas på ett effektivt sätt. Det handlar både om att resa inom Gotland, till och från fastlandet och utomlands. Riktlinjerna är ett stöd för samtliga medarbetare och förtroendevalda när val av resa ska göras.

Genom en genomtänkt reseplanering kan både kostnader och miljöpåverkan minskas. Riktlinjen ska stödja beslutsfattande och främja en långsiktigt hållbar resursanvändning.

Nuvarande riktlinje för resor i tjänsten antogs av regionstyrelsen 2019-12-11, RS 2019/1036. I samband med arbetet med att revidera riktlinjerna för resor i tjänsten eller på uppdrag, påbörjades även arbetet med att se över befintliga rutiner och styrdokument för tjänsteresor (RS 2024/1979).

Föreliggande förslag har tagit hänsyn till de rekommendationer som framkom vid den granskning som gjorts i samband med Region Gotlands engagemang i Hansan. Ytterligare behov av åtgärder som framkom i granskningen, exempelvis rörande attestrutiner, ärendeberedning med mera omhändertas inom ramen för ordinarie verksamheters verksamhetsutveckling.

I förslaget finns också särskilt angivna avsnitt gällande resor som förtroendevalda gör inom sina uppdrag. Förtydliganden finns också kring rutiner för godkännande och resedokumentation för att säkerställa korrekt hantering och uppföljning. Detta utifrån ett uppdrag från RS AU § 123, 2025-04-24.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår regionstyrelsen att föreslå regionfullmäktige att riktlinjen för resor i tjänsten eller på uppdrag antas i enlighet med förslaget.

Bedömning av konsekvenser ur ett tvärperspektiv är inte aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Riktlinje för resor i tjänsten eller på uppdrag 2026-06-15
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-08

RS § 269

Riktlinje för arbetet mot kränkande särbehandlingar, trakasserier och repressalier

Ärendenummer: RS 2026/1222

Paragraf föregående instans: AU § 146

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Riktlinje för arbetet mot kränkande särbehandlingar, trakasserier och repressalier antas.

Sammanfattning

Region Gotland har nolltolerans avseende all kränkande särbehandling. Detta gäller såväl alla slags trakasserier (inklusive sexuella trakasserier) enligt arbetsmiljölagen och brottsbalken samt kränkningar och repressalier enligt diskrimineringslagen.

Arbetet med att förbättra kunskapen om kränkande särbehandling och förhindra att det sker, ska vara ett kontinuerligt arbete som årligen följs upp på samverkans alla nivåer. I ansvaret ingår också att regelbundet revidera och uppdatera riktlinjer mot kränkande särbehandling, trakasserier och repressalier. Alla anställda inom region Gotland ska ha kännedom om dessa riktlinjer.

Nuvarande riktlinjer antogs av regionstyrelsen 2021, RS 2021/1209. Den reviderade riktlinjen, med tillhörande rutiner, har tagits fram i samarbete med de fackliga organisationerna. I samband med arbetet att revidera riktlinjen, har även ett arbete gjorts med att se över befintliga rutiner för kränkande särbehandling.

En arbetsgrupp träffas regelbundet och över tid då området är komplext och det finns behov av att ständigt se över och utveckla arbetssätt och rutiner.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår regionfullmäktige att riktlinjen antas i enlighet med förslaget.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Riktlinje för arbetet mot kränkande särbehandlingar, trakasserier och repressalier 2026-06-15

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-05

RS § 270

Uppdrag. Återrapportering av räddningstjänstens arbetsmiljöarbete

Ärendenummer: RS 2026/660

Paragraf föregående instans: AU § 148

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.
- Regiondirektören får i uppdrag att återkomma med en uppföljning av handlingsplanen. Återrapportering ska ske till regionstyrelsens arbetsutskott inom tre månader.

Sammanfattning

Med anledning av räddningstjänstens resultat på medarbetarenkäten behöver åtgärder vidtas vilket regionstyrelsen vill ha återredovisat.

Handlingsplaner har tagits fram utifrån medarbetarenkätens resultat. Aktiviteter pågår med att dels arbeta med handlingsplanerna, och dels arbeta med Region Gotlands friskfaktorer.

Ett arbete med förändring av organisation har påbörjats tillsammans med medarbetare, skyddsombud och fackliga representanter.

Bedömning

Arbetet har utgått från medarbetarenkätens (Brilliants) instruktioner. Handlingsplaner har tagits fram med fokusområden:

- Kommunikation
- Tydlighet
- Organisationsförändring
- Energi
- Arbetsbelastning och planering
- Trygghet

Arbetet med handlingsplanerna pågår, exempel på aktiviteter är tydliga uppdragsbeskrivningar och att klargöra beslutsvägar. Dessutom ingår också gemensamma frukostar och fira framgångar som aktiviteter.

Avdelningschefen har intervjuat medarbetarna och fått förslag på förändringar som kommer att tas i beaktande under ett gemensamt arbete om hur räddningstjänsten ska organiseras. Det görs genom att en grupp med deltagare från medarbetarna, skyddsombud och arbetstagarorganisationer har startats. Gruppen kommer att titta på de förslag som kommit fram i samtalen och föreslå åtgärder till förändring.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-04

RS § 271 Revidering av klassificeringsstruktur och informationshanteringsplan för Region Gotland

Ärendenummer: RS 2026/212

Paragraf föregående instans: AU § 149

Regionstyrelsens beslut

- De angivna processerna i klassificeringsstruktur för Region Gotland version 1.2 fastställs.
- Gallringsfrister för regionstyrelsens allmänna handlingar i Informationshanteringsplan för Region Gotland version 1.2 fastställs och gäller från beslutsdatum.

Sammanfattning

Region Gotlands myndigheter har en gemensam klassificeringsstruktur som beskriver samtliga regionens processer, samt en gemensam informationshanteringsplan som styr hanteringen av myndigheternas allmänna handlingar. Informationshanteringsplanen utgår från förvaltningarnas processer som finns redovisade i styrdokumentet *Klassificeringsstruktur för Region Gotland*. Respektive myndighet, det vill säga regionens nämnder och styrelse, beslutar om sina avsnitt i den regiongemensamma informationshanteringsplanen. Klassificeringsstrukturen som ett regiongemensamt dokument och dess utformning beslutas av regionstyrelsen i enlighet med styrdokumentet *Riktlinjer och föreskrifter för arkiv- och informationshantering för Region Gotland*. Regionstyrelsen ger genom sitt samordningsansvar nämnderna i uppdrag att besluta om gallringsfrister i sina respektive avsnitt i *Informationshanteringsplan för Region Gotland* per samma datum som regionstyrelsens beslutsdatum.

Bedömning

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att aktuell lagstiftning och Region Gotlands regelverk följs för hantering och arkivering av allmänna handlingar.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att med en god styrning av Region Gotlands informationshantering så sparas tid och resurser för verksamheterna inom regionen.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Klassificeringsstruktur för Region Gotland - version 1.2
Informationshanteringsplan för Region Gotland – version 1.2
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-12

Skickas till

Fredrik Strelert, t.f. arkivansvarig (administrativa handlingar) för hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Anna Glas, arkivansvarig (medicinska handlingar) för hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Jennifer Raileanu Herlitz, arkivansvarig (tandvårdens handlingar) för hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Caroline Jansson, arkivansvarig för socialförvaltningen
Fredrik Johansson, arkivansvarig för utbildnings- och arbetslivsförvaltningen
Sara Hultsten, arkivansvarig för teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen
Linnéa Engström, arkivansvarig för teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen
Rosanna Stenström, arkivansvarig för regionstyrelseförvaltningen
Svante Boström, arkivansvarig för överförmyndarnämndens kansli
Annie Hejdström, arkivansvarig för patientnämndens kansli
Jenny Melin, arkivansvarig för valnämndens kansli

RS § 272 **Uppföljning uppdrag regionstyrelseförvaltningen**

Ärendenummer: RS 2024/873

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen har sammanställt en uppdragslista för uppdrag som är beslutade av regionstyrelsen. Uppdragen följs upp och redovisas vid varje regionstyrelsesammanträde. Uppdragens status redovisas utifrån färgerna grönt, gult, rött och vitt.

Grönt betyder att uppdraget följer beslutad tidplan. Gult betyder att det finns viss avvikelse mot beslutad tidplan och rött betyder att det finns en stor avvikelse mot beslutad tidplan. När uppdraget har markerats som gult eller rött kommer en ny tidplan att föreslås. Ett uppdrag som ännu inte har fått en tidsplan kommer att vitmarkeras.

Rödmarkerad text i uppdragslistan indikerar att texten lagts till eller reviderats sedan den senaste redovisningen i regionstyrelsen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Uppdragslista 2026-06-03

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-06-03

RS § 273 Avsägelse och fyllnadsval

Regionstyrelsens beslut

Nya ledamöter utses enligt nedan:

- Som ny ledamot i almedalsrådet efter Leiph Berggren (L) utses VAKANT (L).
- Som ny ledamot i programrådet efter Leiph Berggren (L) utses VAKANT (L).
- Som ny ersättare i almedalsrådet efter Anna Eklund (L) utses VAKANT (L).
- Som ny ersättare i programrådet efter Anna Eklund (L) utses VAKANT (L).
- Som ny ledamot i arvodeskommittén efter Leiph Berggren (L) utses VAKANT (L).

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på förslagen och finner att de bifalls.

Skickas till

Berörda nämnder

Berörda Partiexpeditioner

politikerarvoden@gotland.se

RS § 274 Anmälan av delegationsbeslut

Regionstyrelsens beslut

Följande beslut, som fattats med stöd av delegation, läggs till handlingarna:

- Delegationsbeslut, anställningar RS perioden 2026-04-01 - 2026-04-30, 2026-05-12
 - Delegationsbeslut, långfristiga lån och räntederivat 2026, 2026-05-26, RS 2026/732
 - Delegationsbeslut, förändring i attestförteckning för regionstyrelseförvaltningen 2026, 2026-05-29, RS 2025/62
 - Delegationsbeslut, rätt till allmän handling, 2026-06-05, RS 2026/296
-

RS § 275

Information. Vissa inkomna handlingar

Sammanfattning

Information om följande inkomna handlingar tas emot:

- Protokoll ägarmöte GotlandsHem 2026-05-20
- Protokoll ägarmöte Wisby Strand 2026-05-20
- Intern rapport om missförhållanden/visselblåsning, nr 33

RS § 276

Återrapport. Färdplan God och Nära vård

Ärendenummer: RS 2021/566

Paragraf föregående instans: AU § 140

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Region Gotland står i och inför betydande utmaningar till följd av en växande andel äldre invånare, ökad förekomst av kroniska sjukdomar samt levnadsvanor som bidrar till ökad ohälsa. Samtidigt skapar medicinska och tekniska framsteg nya möjligheter till behandling, vilket är positivt, men innebär sammantaget ett kraftigt ökat behov av vård och omsorg. Dessa behov ska mötas i ett läge där tillgången på resurser i form av kompetens, ekonomi och lokaler är begränsad.

För att säkerställa god hälsa för Gotlands invånare och fortsatt kunna erbjuda skola, vård och omsorg av hög kvalitet krävs en omställning till ett mer hållbart samhällssystem för hälsa med tydligt fokus på hälsofrämjande och förebyggande arbete. Omställningen berör alla medborgare, Region Gotland som arbetsgivare, skolan och andra aktörer i människors vardag, omsorgen samt hälso- och sjukvården. En del av omställningen berör specifikt vården och omsorgen, den delen benämns God och nära vård och pågår i hela Sverige.

Ett förvaltningsgemensamt omställningsarbete pågår inom Region Gotland, med en gemensam målbild som anger riktningen för arbetet. En färdplan konkretiserar omställningen genom att peka ut fem prioriterade förflyttningsområden utifrån nuläget för hälsan på Gotland. Färdplanen är det samlade dokumentet för förvaltningarnas arbete. Förvaltningar som ingår är: hälso- och sjukvårdsförvaltningen, socialförvaltningen, utbildnings- och arbetslivsförvaltningen och regionstyrelseförvaltningen.

Den första färdplanen antogs under våren 2021. En sammanfattande rapport över arbetet som genomförts med tyngdpunkt på perioden 2023 – 2025 (färdplan version 3) har tagits fram. Rapporten syftar till att ge en samlad bild av genomförda insatser och utvecklingen av omställningsarbetet under perioden. I första fasen av arbetet med omställningen tillsattes en tillfällig programstruktur. I slutet av 2023 avslutades programstrukturen och ansvar för genomförandet av aktiviteterna fördelades. Sedan 2024 har arbetet utifrån färdplanen fortsatt i respektive förvaltning samt i samverkan.

Färdplanen har nu reviderats (version fyra) och beslutats av respektive förvaltningschef. Barn- och utbildningsnämnden, gymnasie- och

vuxenutbildningsnämnden, socialnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden har beslutat att stå bakom arbetet i respektive förvaltning.

Frågor som behöver hanteras i samverkan hanteras med stöd i samverkanstruktur skola, vård och omsorg. Inriktningen är att färdplanen som dokument ska avslutas 2027. Vissa områden kommer att ta mycket lång tid innan arbetet i realiteten kan betraktas som klart, det viktiga för dessa områden är att det finns etablerade processer som säkerställer att arbetet fortskrider när färdplanen avslutas. Ett politiskt ägandeskap är avgörande för att omställningen ska lyckas. Varje förvaltning ansvarar för den del av omställningen som behöver ske i den egna förvaltningen. Respektive nämnd/styrelse har en central roll i att efterfråga hur förvaltningens arbete fortgår.

För mer information om till exempel skälen för varför omställningen behöver göras, koppling till andra planer samt information om aktiviteter och målsättningen med dessa hänvisas till färdplan version 3. För enskilda aktiviteter finns i flera fall även separat återrapportering till berörd nämnd.

Bedömning

Mycket arbete har gjorts under perioden, både kring de specifika aktiviteter som finns i färdplanen men också kopplat till de förflyttningsområden som färdplanen pekar ut. En tydlig förflyttning ses i närmare samverkan mellan skola, vård och omsorg.

Arbetet med omställning till Hälsa genom hela livet är angeläget och behöver fortsätta ske i samverkan. Ett politiskt långsiktigt ägandeskap i respektive politiskt forum är avgörande för att omställningen ska lyckas. Att berörda politiska forum aktivt ställer sig bakom stärker förutsättningarna.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att beslutet är förenligt med gällande lagstiftning samt överensstämmande med genomförda och kommande lagstiftningsförändringar på området.

2. Ekonomiskt perspektiv

Omställningen handlar primärt om att ställa om för att klara att erbjuda ett välfärdssystem utifrån de behov som finns i befolkningen. Bedömningen är att omställningen har stor ekonomisk påverkan. Det finns behov av kortsiktig finansiering av ”puckelkostnader”, finansiering av införandeperioder innan effekter ses och för att möjliggöra att testa nya arbetssätt etc. Det finns också behov av stadigvarande stärkt finansiering och prioritering av hälsofrämjande insatser. Denna omdisponering behöver ske såväl inom förvaltningarna, både avseende ekonomi och i praktisk verksamhetsplanering, som på

regionövergripande nivå för att förändring ska ske. Respektive förvaltning/nämnd ansvarar för att lyfta behov i ordinarie budgetprocess.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att omställningen har konsekvenser för barn och unga både på individuell nivå och som grupp. Ett starkt hälsosystem fokuserar särskilt på hälsofrämjande och förebyggande insatser för barn och unga. Flera aktiviteter i färdplanen riktas särskilt till barn och unga för att stärka deras förutsättningar för god hälsa genom hela livet. Under framtagning av målbild har unga varit delaktiga i processen.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att omställningsarbetet har en positiv påverkan avseende jämställdhet. Ett av skälen för omställningen är att hälsan skiljer sig åt mellan grupper. Hälsa analyseras ur flera aspekter dels kön, men också utifrån könsidentitet, utbildningslängd, hushållsinkomst, ålder, etnicitet och funktionsnedsättning.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att omställningen påverkar hela Gotland. Omställningen har fokus på närhet och att upplevelsen av nära ska utgå från individen. Nära kan vara geografiskt men också relationellt. Bedömningen är att omställningen främst har ett behovsperspektiv, och att geografiskt perspektiv därmed beaktas.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt inom ramen för nuvarande färdplan. Fysisk miljö exempelvis i form av långsiktig samhällsplanering har tydliga kopplingar men ingår inte i färdplanen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Emma Norrby, verksamhetsutvecklare, hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Saga Carlgren (V) yrkar att regiondirektören får i uppdrag att verka för att arbetet med hälsosamtal påskyndas.

Saga Carlgren (V) yrkar att regiondirektören får i uppdrag att verka för att arbetet med Genomlysning av vårdprocessen för barn och vuxna med autismspektrumtillstånd sätts i gång med stöd av befintliga nationella riktlinjer.

Ordförande yrkar avslag till Saga Carlgrens (V) tilläggsyrkanden. I detta instämmer Rolf Öström (M).

Eva Ahlin (C) och Maya Arfvidson (MP) yrkar bifall till Saga Carlgrens (V) yrkande gällande uppdrag om hälsosamtal.

Eva Ahlin (C) yrkar avslag till Saga Carlgrens (V) yrkande gällande uppdrag om Genomlysning av vårdprocessen för barn och vuxna med autismspektrumtillstånd.

Maya Arfvidson (MP) yrkar bifall till Saga Carlgrens (V) yrkande gällande uppdrag om Genomlysning av vårdprocessen för barn och vuxna med autismspektrumtillstånd.

Ordförande ställer proposition på Saga Carlgrens (V) tilläggsyrkanden och finner att de avslås.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Protokollsanteckning anmäls av Saga Carlgren (V):

Alltmer evidens tyder på levnadsvanornas påverkan på hälsan och att flera folksjukdomar kan undvikas med hjälp av ändrade levnadsvanor. För att åstadkomma det krävs bland annat motiverande samtal. Därför anser Vänsterpartiet att det är av stor vikt att detta arbete påbörjas.

Gällande genomlysning av stödet till barn och vuxna med autismspektrumtillstånd är det av stor vikt att arbetet sätts i gång snarast med stöd av befintliga riktlinjer. Att behovet i målgruppen är stort och stödet idag otillräckligt har bland annat personalen på habiliteringen vittnat om under lång tid. Att vänta med genomlysningen och därmed också förbättringar av stödet får direkt inverkan på målgruppen. Därför anser Vänsterpartiet att genomlysningen ska påbörjas snarast.

Beslutsunderlag

Färdplan 4.0 daterad 2026-02-25

Rapport. Återrapport av arbetet utifrån färdplan för omställning till ett hälsosystem för hälsa genom hela livet- god och nära vård 2026-03-19

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-12

RS § 277 Regiondirektörens information

Ärendenummer: RS 2026/692

Sammanfattning

Regiondirektör Stefan Hollmark informerar regionstyrelsen om följande:

- Tf. regiondirektör under sommaren
- Ny räddningschef
- Rekryteringar
- Ministerbesök på sjukhuset
- Information från socialnämnden
- Information från barn-och utbildningsnämnden
- Summartårg
- Nämnsstruktur
- Kontroller av förlorad arbetsinkomst
- Regionstyrelsens beredskapsövning
- Strategisk samverkan inom vattenområdet

RS § 278

Övriga frågor

Sammanfattning

Eva Ahlin (C) lyfter en övrig fråga gällande arvode för dagens sammanträde.

Eva Ahlin (C) lyfter en övrig fråga gällande busskort som behandlats i tekniska nämnden.